

PORODZIĆ (459) *vb pf*

Oba o jasne.

inf porodzić (86). ◇ *fut* 1 sg porodzę (1). ◇ 2 sg porodzisz (16). ◇ 3 sg porodzi (75). ◇ *praet* 1 sg m -m porodził, porodziłem (7). *f* -m porodziła, porodziłam (8). ◇ 2 sg *f* -ś porodziła, porodziłaś (10), -ś porodzi(e)ła (1); -ś porodziła : -ś porodzi(e)ła *LibMal* (1:1). ◇ 3 sg *m* porodził (32). *f* porodziła (185). *n* porodziło (1). ◇ 3 *pl m pers* porodzili (2). *subst* porodziły (2). ◇ *plusq* 3 sg *m* był porodził (1). *f* była porodziła (3). ◇ *con* 1 sg *f* bych porodziła (1). ◇ 2 sg *f* by porodziła (1). ◇ 3 sg *f* by porodziła (15). *n* by porodziło (1). ◇ *part praet act* porodziwszy (11).

Sł stp notuje, Cn s.v. poronić niechcąc, Linde także XVII w.

1. *Wydać na świat, urodzić dziecko; parere HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Calag; genere HistAl, Vulg, PolAnt; parturire Calag; eicere, elicere Cn (417):* Y własny mąż musi wyniść/ Kiedy żoná ma porodzić *BierEz* Nv, Nv; Theż kadzenie fiarczane pod białą głową która niemoże porodzić/ iefth ku wielkiej pomocy rychłego porodzenia. *FalZioł* III 38c, I 26a, IV 40, 40c, V 21c, 24, 24v, 36; *BielŻyw* 124; á po máley chwili rzekł do niey Anectánabus śiádz krolowa/ á thák liedząc porodziła *HistAl* A6; Abrahá śpłodził Izaaka [...] co niektórzy z greckie⁸⁰ i lacińskie⁸⁰ ięzyka o polkiem śádząc iakoby o niewielcie porodził abo vrodził wykładaia/ wżak przykro i śłuchác. *MurzNT* 1 *marg*; *GroicPorz* mm2v; *Leop* 1.Reg 4/19, 3.Reg 3/17, 18; Pytaycie śię teraz á obáczcie możeli porodzić męzczyzná? *BibRadz Ier* 30/6, *Gen* 17/17, 35/16; *BielKron* 37v; Parta, Która yuż porodziła. *Mącz* 278b, 248b; *GórnDworz* R7; A gdy śię śpełniły dni tey áby porodziła [!]/ oto bliźniętá wżywoćie iey. *BudBib Gen* 25/24; *Calag* 214a; A tego/ nie śłycháło ludzkie pokolenie/ Zeby Pánną być mogła/ która porodziła *GrabowSet* K; *WujNT* 5, 775 *marg*.

porodzić kogo (115): czerą [*lege: cerę tj. córkę*] na włchitkich czlonczech zdrowa porodzicz iefť raczila. *LibLeg* 4/26, 8/132v; Náfyemkła porodziła powáliśkę/ a toc yeť Powáliśká żona moiá. *March*¹ A3, A2v [4 r.], A3 [6 r.]; Gdy czas porodzenia Elzbieta miała/ porodziła krzcijciela bożeeo *OpecŻyw* 12; oth boga małch począc y porodzycz panną ymyenyem maryą *PatKaz II* 85, 64, 83; *PatKaz III* 105; á ocyec nałz rzekł wy wyećye iż porodziła dwu śinu żona moiá *HistJóz* D3v, B4; *FalZioł* V 36; *BielŻyw* 67, 125; *MiechGlab* 29; *HistAl* H3, M8, N2; Tho śynowie byli Liew/ kthore porodziła w Mezopothámiey Syriykiey *Leop Gen* 46/15, *Gen* 16 *arg*, 36/4 [2 r.], 5, *Ex* 2/22, 1.Reg 4/20, 3.Reg 3/21, *Ier* 22/26; Gdy niewiáłta wydawłzy z fiebie nafienie porodzi Męzczyznę/ będzie nieczyłthą przez fiedm dni *BibRadz Lev* 12/2, *Gen* 4/1, 2, 17, 20, 22 (19); y porodziła Sará śyná obiecánego od Bogá w śtárości śwoiey *BielKron* 13, 11v [2 r.], 15, 20v, 37v, 62v (11); Oćiec twoy iefť Appollon Krol Tyrki/ á mátká twoiá iefť Luciná corká Krolá Cilibkiego/ á tá porodziwłzy cie y wrzuconá iefť ná morze. *HistRzym* 18v, 32, 77v, 102, 123, 133; *RejPos* 296; *KuczbKat* 375; Bo ták mowi Iehowá o śyniech y o corkach z śpłodzonych [!] ná mieyścu tym/ y o mátkach ich kthore ie porodziły/ y o oycach ich ktorzy ie śpłodzili wziemi tey. *BudBib Ier* 16/3, c2, 1.Reg 2/21, 4.*Esdr* 2/2, 16/39; *CzechRozm* 135; *Marthá*/ y mężá y śyny vpominála: [...] [...] Synowie moi mili /[...] Iam was porodziła wedle ćiałá *SkarŻyw* 62; Yzali krolowa śyna Krolewskiego porodziwłzy/ śynowkiey ććzi iuż niema? *SkarŻyw* 299; *WujNT Luc* 1/57. *Cf* *porodzić kogo komu, [kogo z kim]*; »w boleściach porodzić«, »porodzić dzieciátko«.

porodzić kogo komu (21): otolż uycz yłz czy anna twoya zona porodzy tobye czorką a wzouyefz yey ymyą marya *PatKaz III* 105v; Iozephowi vrodzili fie synowie w ziemi Egiptłkiey/ kthore mu porodziłá Afenes corká Putyłárová *Leop Gen* 46/20, *Gen* 36/12, 41/50, 46/22, *Ex* 2/22, *2.Reg* 11/27, *Luc* 1/13; Iochábod [...] Tá Amrámowi porodziłá Aaroná/ Moizefzá/ y Máryą fioftrę ich. *BibRadz Num* 26/59, *Gen* 17/19, 21, 21/2, 7, 24/36, 36/4; *BielKron* 92v, 216, 378; *RejPos* 295v; *BudBib* c2; *StryjKron* 552.

[*porodzić kogo z kim*: wtora Maria ktorą Anná z Kleoffáfem porodzyłá/ tá Mária z mężem fwoim Alffeufzem czterzech linow porodzyłá *JanKoszŻyw* B2v.]

porodzić z kogo (1): Peperit e Pamphilo, Z Pámphilulá porodziłá [!]. *Mqcz* 98c.

W połączeniu szeregowym (1): Niech też Pleban vczy / że fłufźnie [!] w tym Przykazaniu [*czwartym*] iefł imię Mátki wyrázone/ ábyfmy iey fłufźby y dobrodzieyfłwá przeciwko nam obaczáli/ z iáką pracą y fłaránim nofiłá nas w żywoicie fwoim/ z iáką ciężkością y boleścią porodziłá/ y wychowálá. *KuczbKat* 306.

Przysłowie: Ziemiá fię byłá nádęłá/ Niewiem co w łobie poczęłá: Byłó fłękanie wielkie y drzenie/ Iż fie bałó wżyfłtko fłworzenie. [...] Tedy fie ziemiá włóżyłá/ A nędzną myfłz porodziłá *BierEz* Nv.

Fraza: »jako je matki porodziły« = *nadzy* (1): Pusčili fie dáley do infzego Kráiu/ gdzie nádiecháli wielkość ludzi nágo chodząc/ iáko ie mátki porodziły *BielKron* 444.

Zwroty: »w boleściach porodzić [kogo]« (1): Potym gdy w tych okrutnych boleściách porodziłá corkę/ y zftálá fie iáko martwa *HistRzym* 15v.

»bez czasu, przed czasem porodzić« (1:1): Czemu gdi niewiafta porzuci, to iefł, przed czáfem porodzi, hnet iey cice zmiękczeię. *GlabGad* D7; *BielKron* 44v.

»porodzić dzieciátko (a. dziecię), bliźnięta« [*szyk zmienny*] (9:1): *FalZioł* *4c, I 11a; *LibMal* 1549/148v; *BibRadz* I 9c *marg*; z boleściámi okrutnemi/ łóże fie w niey [*w królewnie*] závrociłó/ á przeto niemogłá porodzić dziecięciá bárzo długo. *HistRzym* 15v; Niewiaftá gdy rodzi/ wielką boleść ma/ iż przyfłzłá godziná iey: ále gdy porodzi dzyeciátko/ iuż zápomni oney boleści fwoiey [*Vulg Ioann* 16/21] *RejPos* 125v [*przekład tego samego tekstu CzechEp, WujNT*]; *StryjKron* 345 [2 r.]; *CzechEp* 23; *WujNT Ioann* 16/21.

»jednym rodzeniem, jednym razem porodzić« (1:1): w Rzymie zá pánowánia Auguftá Cefarzá/ iedná Sielánká Faufta imięnim/ czworo Bliźniát żywych iednym rázem porodziłá *StryjKron* 345, 345.

»(bez boleści a) lekko, z mniejszą ciężkością porodzić« (4:1): Iżeby pani bez boleści á lekko p orodziłá [!] dzieciátko fwoie/ wezmiz kokornaku á warz gi z winem á wley trzy fłyzki oliwy albo więzczy á tym pomaży żywot paniey *FalZioł* I 11a, *e, V 23d; Gdy Brzemienna ięmiołó dębowe przy łobie nofi/ lekko porodzi. *SienLek* 59v, 113v.

»porodzić płód martwy« (1): Zadna w ziemi twey nie porodzi płódu martwego/ áni będzie nie płódna *BibRadz Ex* 23/26.

»rychlej porodzić« (1): Zafię iefłhliby k temu barzo thłufłta albo ciałem zbytnie byłá obłózona niewiafta Tedyby fładniey takowey na licze leżeć nakolanoch. Abowiem richlej y z mnieyfłzą ciężkością porodzi. *FalZioł* V 23d.

»żywo porodzić« (1): dzyączyą kthorego Czorka yey Iaduiga nyefluŃchnye nabila y wączwarthek therafz przeŃchli ziwo porodziła ona zaduŃzywŃchi wpyafchek v gory na roftanyu zagrzebią *LibMal* 1549/148v.

Szeregi: »nosić i porodzić« (1): *PatKaz II* 83 *cf W* *przen*.

»począć i porodzić (a. a nie porodzić)« = *concipere et parere HistAl, PolAnt* (13): *PatKaz II* 85; A iefli niewiáfłtá pocznie y porodzi finá/ chowa go áz do fiedmi lat *HistAl* H3; Potym Kain poznał żonę śwá/ ktora poczęła y porodziła Enochá. *BibRadz Gen* 4/17; żoná pocznie a nie porodzi *BibRadz Mich* 6/14, *Gen* 4/1, 16/11, 21/2, 1.*Reg* 1/20; Návroc fie ku pániey Ńwey záfię á vpokorz fie iey/ poczęłaŃ y porodziłz Ńyná [*concepisti et paries filium Vulg Gen* 16/11]/ daŃz mu imię Hizmáel *BielKron* 11v, 15, 20v; *BudBib* 1.*Reg* 2/21; *CzechRozm* 135.

W przen (2) : O blogoŃlauyony zyuoŃh twoy myła Ńzwyąta anno ktory noŃzyl y porodzil czyŃłtá panná Maryá *PatKaz II* 83; nyewyedzýałam by Iozef był Ńyn boży/ ani iżby moc ludzka mogła porodzýtz taką cudnoŃctz *HistJóz* B4.

Przen [kogo, co] (12) : oná cie máthká [tj. *ziemia*] porodziła kthora kámienie y drzewá ná Ńwiát wypuŃciła *HistAl* I8v; *Leop Ier* 50/12; Snadz Ńmiáfłá AgiŃtoná náŃze [*Buchowskich*] porodziła/ Z niebá ná wyŃzytko dobrá Ńpráwę im zrzuciła. *PapPan* O4; Bo á czegoż vczy rozum? [...] Aza nie to áby [...] ná wŃzytki ktorych przyrodzenie iednym práwem porodziło/ iednákie baczenie mieć? *ModrzBaz* 142v; *SkarŻyw* A3v; kray oŃtátni Ńwiátá tego/ niewierzę/ by co tákiego kiedy porodzić miał/ iáko iefłt tá wŃtydliwoŃci/ wiáry/ y wŃzyŃtkiego cnotliwego życia odchłani przepáŃ *OrzJan* 20.

porodzić komu (1): ZYzna WioŃná y Láto wierz mi w ten czás była/ Kiedy nam ták Ńláfchetne ptaŃzki [= *ród Strzyżów*] porodziła *PapPan* P2v.

Szeregi: »począć a (i) porodzić« (2): [*Mojżesz mówi do Pana*] I przeczeŃ włożył ná mię brzemię wŃŃyŃtkiego ludu twego? A zalim ia poczał y porodził tho wŃŃyŃtko mnoŃtwo [*Numquid ego concepi omnem hanc multitudinem*]/ ábyŃ mi rzekł: NoŃ ie ná łonie twoim *Leop Num* 11/12; *BibRadz Num* 11/12.

»rodzić i porodzić« (1): izaż porodzi ziemiá iednego dnia? álbo fie zaráz narod národzi? iż rodziła y porodziła Syon Ńyny Ńwoie [*quia parturivit et peperit Sion filios suos*]? *Leop Is* 66/8.

a) Odrodzić; genere Vulg (2) :

porodzić czym (1): Dobrowolnie porodził nas [*Chrystus*] Ńłowem prawdy/ żebyŃmy byli nieiákim poczátkiem Ńtworzenia iego. *WujNT Iac* 1/18.

Zwrot: »w ChryŃtusie porodzić« (1): Strofuie [*Ńw. Paweł*] Korynthiany/ że Ńię z dárow Bożych wynoŃili/ [...] A Ńámi Ńię wynoŃzác/ lekce poważáli y Ńáme ApoŃtoły. Choćia ie był Paweł w ChryŃtusie porodził. *WujNT* 1.*Cor* 4 *arg*.

a. O urodzeniu ChryŃtusa przez Maryję [w tym: *kogo, co* (= *ciało boże*) (208)] (246) : naŃwięŃłłá maria z Ńwem miłym Ńyne^m ij z Iozefem wyŃłli z onego mieŃtza/ w ktorym porodziła bożego Ńyna *OpecŻyw* 25v, 2, 14, 14v, 21v, 147v (9); oto przeto matka boza poŃzła Ńpokolenya byŃkupow y kaplanow yŃch myála nayuyŃłwego kaplana byŃkupa wyecznego porodzycz *PatKaz II* 44v, 22v, 27 [2 r.], 30v, 36, 37 [2 r.] (54); Czwarte pytanye bylo yaka by tho myála bycz panna ktora boga myála porodzycz a Ńzwyath naprauycz *PatKaz III* 89v, 88, 90, 99v, 129v, 131; *BielŻyw* 124 [2 r.]; Nawięcey fie mamy vciekác/

do [...] Bożey rodziicielki Máryey/ która Bogá porodziła. *KrowObr* 42, 219; *Leop Is* 66/7 [2 r.]; *BibRadz Is* 66/7 [2 r.], *Matth* 1/21, 25, *Luc* 2/6, 7; Ten to Ieremiafz/ [...] Egipczykom powieczyał/ zwłażczá krolom ich/ iż ich bálwany vpádną gdy pánná porodzi. *BielKron* 95v; Sybillá Tyburtyná [...] Miedzy inemi prorocctwy też tho piáá: [...] Pan Bog prawdy dał mi tę wymowę/ Zem przez swoię obiáwiła głowę Pannę/ która w Bethleem porodzi/ Pánieńftwu iey nigdy nie zázkodzi. *BielKron* 135, 135, 137, 464; á on ímok ítánął przed oną niewiáftą która miała porodzić/ á gdyby porodziła áby požárł íyná iey. *RejAp* 99, 98v, 99v, 103v [2 r.]; Przyślá też [*panna Maryja*] ná czáfy zímne/ ná czáfy niepogodne/ że tám w tym chlewiku muíiáá íiedzieć ogrzewáiąc íie onemi bydlęty/ y thámże porodziá ono błogofłáwione dzyeciátko/ á tego błogofłáwionego krolá niebá y zyemie. *RejPos* 19, 16, 17v, 37 *marg*; *KuczbKat* 35 [2 r.]; A święty Bázylus do Iulianá Apofłáty ták piíze: Wyznam też wcielenie Pánńkie/ potym świętą Máryą/ która Páná wedle ciáá porodziá/ Bożą rodziicielką. *WujJud* 52; *CzechRozm* 160v [2 r.], 161, 165v; Ty któraś nam porodziá Bogá y człowieká/ Páná/ náżego mátko zwoley Bożey obráná: ziści nam [...] obietnice Boże *SkarŻyw* 357, 92, 140, 172, 173, 242 (8); *CzechEp* 257; Tegoż Pánná Márya/ w Betlehem porodziá/ Iezulá miłego *ArtKanc* C9, B2v [2 r.], B9v, C; *GrabowSet* Kv; *LatHar* 415, 480, 484 *marg*, 494, 517, 529; A przyśtoynie to Duch ś. zrzádził/ iż pánná która miała porodzić Meśliáá/ byá krewna corki Aaronowey *WujNT* 195, *Matth* 1/21, 25, s. 5, 195, *Luc* 2/6 (13).

porodzić komu, czemu [= *społeczności*] (10): iuz ííeftz mieíęcy íeft iakos poczęła íyna w twym żywocie/ ij porodziś go temu íwiatu ku wielkiemu weśelu ij wcieleniu *OpecŻyw* 10v; *KuczbKat* 25; *SkarŻyw* 115; Szczęśliwa íeft tá Pánná/ iż k temu íeft obráná/ z Krolewkiego rodu/ by mátką Bożą byá/ Krolá nam porodziá/ z niebieskiego dworu. *ArtKanc* B2v; Pánnác go nam porodziá/ y w pielufzki wwinęá/ powiwlzy/ w zlob włożyá *ArtKanc* B15v, B4 [3 r.], B4v [2 r.].

W połączeniach szeregowych (11): MAtuchno moia milá dziekiuie tobie iuz ijżes mię dziewiętz mieíęcy w íwym żywocie noíila/ porodziwífy kármila/ fluzyla/ ij s pilnoćią wychowála. *OpecŻyw* 88, 41, 81, 181v; panna boítwo porodziá pyáftouála pyerfyamy uychouála *PatKaz II* 46v, 38, 70, 82, 91v; O íáko dziwna íeftes w oczách náłzych/ íeś ty pánienko rodziielá twego porodziá/ íwegoś żywotá dawcę żywiá/ á rękómá twemi/ niebo y ziemię nożącego/ powiá. *SkarŻyw* 112, 115.

Zwroty: »porodzić bez (a. przez) boleści, nie mając boleści« [*szyk zmienny*] (5:1): powftála panna z wielkié radocij/ [...] porodziá íyna bożego/ niemaiätz żadné boleści *OpecŻyw* 15; *PatKaz I* 16; Mila panno Maria oízwycz wtym domu ciemnoízczi yakofz íyna íwego porodziá przez boleýfzłczy *LibMal* 1544/85, 1544/84v; *BielKron* 137; Trzećie weśele twoie byó o naświéftá dziewico błogofłáwiona/ gdyś íyná twégo namilśzego bez wízelákiéy boleści porodziá *SiebRozmysł* G3v.

»porodzić z Ducha Świętego« (1): wkazał íie mu [*Józefowi*] przez íen Anyoł/ rzekł mu áby iey nie opufztał/ ábowiem poczęá y porodzi z Duchá świętego. *BielKron* 137.

»bez (a. procz) męża, bez męskiego plemienia, bez ojca porodzić« (2:1:1): Vczyń tę láfkę mnie ímętné matce/ którám cie bez oytta porodziá/ íwymi pierfiami panieńfkimi kármila/ ij z miloćią wielką wychówała. *OpecŻyw* 81; íáko íie to z iey [*Maryi*] wlánych íłow pokázuie/ że íie iey to

rzecz niepodobna widziáá/ żeby ona procz mężá począc y porodzić miáá. *CzechRozm* 164v, 164; *BielSjem* 8.

»przez naruszenia, w czystości porodzić« [szyk zmienny] (2:1): *PatKaz III* 144v; yŃchbi thak bill czifth moy dom, od wńcheo [!] zlego yako cziftha panna bila cziftha, kyedi Ńwego mylego Ńyna porodziła wcziftoŃzczi przefz Boliefzci. *LibMal* 1544/84v; WÁżmyŃz iák wielka dobrotá/ vmęczenia Iezu KryŃtá/ ktorego przez náruŃzenia/ porodziá czyŃta Pánná. *ArtKanc* E3.

Szeregi: »być brzemienna i porodzić« = *in utero habere et parere PolAnt, Vulg* (3): Oto niektora pánná będzie brzemienná/ y porodzi Ńyná *BibRadz Matth* 1/23; *WujNT przedm* 6, *Matth* 1/23.

»nosić (a. znosić) i porodzić« (4): y uthwyerdzyl yá [*Maryjá*] Ńyn bozy od vyekow aby byla mocna yego boŃtwo znoŃzycz y porodzycz *PatKaz II* 43; panna w Ńzwem Ńzywocze ywnátrznofzczach noŃzyla y porodziła moczarza wńzechmocznego *PatKaz II* [54²], [54²], 56v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 4 r.]

[»porodzić albo pomnożyć«: Pánná poczawŃy Duchem Ńwięthym [...] porodzić álbó pomnożyć miáá zbáwicielá. *GrzegŻarnPos* 1597 673v (*Linde*)]

»począc, (i, a) porodzić« (63): Oto panna pocźnie ij porodzi Ńyna/ iemuż ijmiję będzie emanuel/ buog Ń nami. *OpecŻyw* 7v [*przekład tego samego tekstu PatKaz III, BielKron* 138, *RejPos* 271, *LatHar* 8v, 10v, 21 [5 r.], 21v, 184v, 188v; O yako to ten prorok [*Zacharyjasz*] nyerofstropnye napyŃal yzby panna nyeporufŃona myala poczacz wczyfŃtoŃzczy y porodzycz *PatKaz II* 60, 31v, 59v [2 r.], 60 [3 r.], 60v [5 r.], 61 [3 r.], 62; *PatKaz III* 101v; bowiem też Machometowie pannę Marią maią w poczefŃoci, wiznawaiąc iż ona bez męŃkiego złączenia panną będac poczęła, y porodziá proroka wielkie⁸⁰ Iezu KryŃta *MiechGlab* 72; SzeŃfznaŃz tho bila chwylyá kyedifz thy myla panno Ńwego Ńyna poczála y porodziela. *LibMal* 1549/148v; *SeklWyzn* F; *KrowObr* 192v; *BielKron* 137 [2 r.], 138; *RejPos* 33v, 269v, 271 [2 r.], 272, 305v; *KuczbKat* 25; *CzechRozm* Av, 125, 129, 145v, 155 (9); Ten Bog ktorego pánná Mária poczęła y porodziá byŃ ogárniony y Ńkończony/ ten tedy nie byŃ BOgiem prawdziwym. *CzechEp* 310, 303, 310, 320; O Pánie Iezu KryŃte ciebie czyŃta pánná/ Poczęła porodziá iáko Ńwego Páná *ArtKanc* O15v, A5; *LatHar* 528; *WujNT* 4, *Luc* 1/31, s. 195; *SiebRozmyŃl* F3. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.]

»w żywocie ogarnąć (a. ogarnąć żywotem) i porodzić« (2): O daleko to bylo Ńzlufznyey dacz tą laŃką nyeuynnego poczaczya Ńwey myley matcze/ [...] ktora yego boŃtwo ogarnacz zyuoem y porodzycz myala *PatKaz II* 73; Pánná Mária w żywocie Ńwym ogárnęła y porodziá mężá: to iest/ Páná ChriftuŃá *CzechEp* 309. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

»w żywot przyjąć (a. przyciągnąć w żywot swój) i (a) porodzić« (2): Poznáyże mie tzorko námileyŃŃá/ ijżem iá tobie przez aniola poŃlál pozdrowienijé/ aby w żywot twóy Ńyna mé⁸⁰ przyięla/ a potym dziewitzą będatz porodziła *OpecŻyw* 185v; *PatKaz II* 47. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

»porodzić i (piersiami) wychować« (3): obraŃ Ńyn bozy zwyecznoŃzczy tą naŃzwyáthŃzą panną aby gy porodziła y pyerŃyamy panyenŃkymy uychouala *PatKaz II* 34v, 31, 34v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 6 r.]

Przen [co] (5) : która porodziła zapłatę/ za ty które Syn iey wybawił: może wżyftkim wybawionym ziednać hoyné podpómożenié. *BiałKat* 228v; *LatHar* 485.

porodzić czemu [= społeczności] (2): wmyłoczny bozey gorzala [*Maryja*] zwyecznołzczy bo ona myłocz gorączołzczy bołkyey łzwyatu porodycz myala *PatKaz II* 53, 55.

Szeregi: »porodzić i przynieść« (1): panna ktora ma przydz [...] zyuołh uyeczny łzwyatu porodzy y przynyełye *PatKaz II* 55.

»zacząc i porodzić« (1): paniénka miała zacząc y porodzić tho wykupienie łwiátá wżytkiego *RejPos* 272.

b. O zwierzętach (1) : Pścá niegdy łzczénna bédąc/ A gniazdá łwego nie máiac: Drugiey teź pścice prołiá/ By iey gniazda połtapiá. Aby iedno porodziá *BierEz* M3.

c. O ziemi: *Wydać plon* (1) : y ktho widziá temu podobná? izaź porodzi ziemiá iednego dniá? *Leop Is* 66/8.

2. Spłodzić [kogo, co (żywotne)] (33) : Ia yełtem ze dwunałcye rodziáiw prorockich. Iudas porodzył fares/ fares porodził ezron. *March*¹ A2v, A2v [21 r.]; Iego łin był Iokuham człowiek poganłki á bałwochwalca, ktory porodził threciego Czara imieniem Zaiucham *MiechGlab* 29; *HistAl* A8; Oprocz tedy onych ktorzy nas porodziłi/ łá ielzče w Piłmie S. infzy oycowie/ [...] ktorym z ołobná káždemu ielłefmy przyłtoyná czełć powinni. *KuczKat* 305.

Przen: *O Bogu* (6) : Z thobą zawždy ielł początek dnia moci twey w iáłnołci łwiętych z ływota przed tym niź było flońce porodziłem cie. *WróbŻołł* 109/3; Rzekł do mnye włłechmocny Pan z Máyełtatu łwego/ [...] Ciebyem ya dził porodził ku kochániu łwemu *LubPs* B2; *Leop Ps* 2/7; *WujNT Act* 13/33.

Zwrot: »porodzić w bostwie (a. w przełżrzeniu bostwa łwego)« (2): bog oczyecz łzwyecznołzczy porodził ya [*Maryję*] w przełżrzeniu bołtwa łwego *PatKaz II* 42v, 42v.

a. O zwierzętach (1) : Potym się więć przygodziło/ Iź mulicy cięłzko było: Gdy ná niey pędko bieżano/ Smáglým biczem poganiano. Tám kiedy się vmęczyłá/ Dopiero się vbaczyłá: Rzekąc/ ołiel mię porodził/ Ktory bárzo nierychły był. *BierEz* K2v.

3. Popęłnić (o złych, nagannych uczynkach) [w tym: co (7)] (9) : Taki człowiek grzełzny porodziwłzy złołć Głębokołć przełpáci odtworzył *WróbŻołł* C6, C5v.

W połączeniach szeregowych (5): oto [*Ewa*] porodziłya nyelpraudedlyuołzcz počzála zalołzcz a urodziłya złołzcz *PatKaz III* 90v; Takci zydołwie [...] Naprzod grzech počzeli gdy pana Iełufa vmyłłili zabic. Rodzili gi gdy na iego łwiętyá naukę zgrzitali. Ołtatecznie, porodziłi złołć gdy wołali vkrzyzuy vkrzyzuy. *WróbŻołł* C5v, 7/15, C5v [2 r.].

W charakterystycznych połączeniach: *porodzić grzech* (2), *niesprawiedliwołć, złołć* (5).

Szereg: »počzác i porodzić« (2): *PatKaz III* 90v; Lecz poźáđliwołć nie rodzi/ ielłi pierwey nie počnie: [...] Y przetoź walczymy przeciwo iey/ áby nie počzela y nie porodziłá grzechu. *WujNT* 787. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 5 r.]

Synonimy: **2. spłodzić**; **3. popłodzić**.

Formacje współrdzenne cf **RODZIĆ**.

Cf **PORODZĄCY, PORODZENIE, PORODZONY**

